

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 3093

Doknr.
345202

Dato
03-05-2016

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 21.04.2016 stillet følgende spørgsmål nr. 11 til L 162 til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem (MFU) Sarah Glerup (EL).

Spørgsmål nr.11:

”Hvordan vil ministeren løse den udfordring, at der allerede i dag finder meget udokumenteret magtanvendelse sted i plejefamilier, når netop plejefamilier - og endda kun kommunale plejefamilier – udelukkende skal høre ind under den del af lovforslaget, der giver dem adgang til nye, ikke registreringspligtige former for magtanvendelser?

Svar:

Kortlægningen af praksis for magtanvendelser over for anbragte børn og unge har vist, at plejefamilier selv vurderer, at de i nogen grad anvender fysisk magt, f.eks. i form af fastholdelse. Dette sker særligt over for mindre børn, bl.a. når de har udvist en adfærd, der umuliggør en normal social situation.

Kortlægningen har samtidig vist, at de adspurgte plejefamilier er i tvivl om, hvor langt de kan gå i udøvelsen af omsorg over for de anbragte børn og unge, og hvornår der er tale om magtanvendelse. Tvivlen opstår især, når behovet for støtte kolliderer med barnet eller den unges ret til selvbestemmelse. Således hersker der bl.a. tvivl om, hvorvidt det vil være magtanvendelse, at børste tænder på et barn i tilfælde hvor barnet ikke selv ønsker det.

Magtanvendelsesudvalget anbefalede med afsæt heri, at omsorgsrettens rækkevidde blevet uddybet. Dette er sket med præciseringen af, hvad ansvaret for at varetage den daglige omsorg indebærer i lovforslagets § 3 om voksenansvar, som også de almindelige plejefamilier er omfattet af.

Der var ikke enighed i Magtanvendelsesudvalget om, hvorvidt plejefamilier også skulle omfattes af de generelle regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten. Vi har i satspuljekredsen valgt, at de ikke skal gælde for almindelige plejefamilier, og at kun nogle af beføjelserne skal udvides til også, at omfatte de kommunale plejefamilier.

Det har vi, fordi plejefamilier, i de familielignende rammer i deres eget hjem, antages at have en videre adgang, end de øvrige anbringelsessteder, til med pædagogiske indgreb at påvirke de anbragte børn og unges adfærd i lighed med, hvordan de efter forældreansvarsloven ville håndtere tilsvarende opførsel fra deres egne børn.

Og fordi plejefamilier – i lighed med øvrige familier – har adgang til at fastsætte og opretholde regler i deres eget hjem ved f.eks. at stoppe og irettesætte børn, der kaster med mad, løber rundt med mudrede sko osv.

Endelig vil plejefamilier – i lighed med personale på de øvrige anbringelsessteder – i medfør af reglen om nødværge efter straffeloven, under visse nærmere omstændigheder strafrit kunne afværge et uretmæssigt påbegyndt eller overhængende angreb på sig selv eller andres liv, legeme eller i helt særlige tilfælde ejendom, når handlingen er nødvendig og forsvarlig.

Plejefamilier, som overtager den daglige omsorg over for et barn, har således i vidt omfang samme handlemuligheder som forældrene.

Der vil blive udarbejdet vejledningsmateriale om rækkevidden af voksenansvaret, herunder også for de almindelige plejefamilier.

Kommunale plejefamilier er familier, som i kraft af deres kompetencer og kvalifikationer, er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har et behov for særlig støtte, der ikke vurderes at kunne varetages i almindelige plejefamilier, og som ellers vil kunne anbringes på et opholdssted eller en døgninstitution.

For at sikre at de kommunale plejefamilier har de samme redskaber til at udøve den nødvendige omsorg over for anbragte børn og unge, som almindelige plejefamilier har i de familielignende rammer i deres eget hjem, omfattes de derfor af hjemlerne til fysisk guidning og afværgehjælp. Det skyldes, at kommunale plejefamilier bl.a. i kraft af deres uddannelse og erfaring indtræder i en mere professionel relation til barnet eller den unge, og jo mere professionel relationen er mellem en voksen og et barn eller en ung, jo større er behovet for, at der skal være en klar lovhjemmel, før indgreb kan foretages.

Det er vigtigt, at vi ikke gør plejefamilierne til små miniinstitutioner. Derfor synes jeg også, at vi skal være meget varsomme med at give dem flere muligheder for magt, end der er strengt nødvendige for, at de kan tage hånd om de børn, som bor hos dem.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann